

Ruimtelijke kaders paardenhouderij

Gemeente Montfoort

(Ontwerp)

Gemeente
Montfoort

Inhoud

pag.

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling.....	3
2. Beleidsregels	3
2.1 Soorten paardenhouderijen.....	3
2.2 Definitie paardenbak en particulier gebruik.....	6
2.3 Regels omtrent ligging en inrichting van een hobbymatige paardenhouderij.....	7
2.4 Regels omtrent ligging en inrichting van een bedrijfsmatige paardenhouderij.....	9
2.5 Handvatten om overlast te minimaliseren.....	14
3. Procedure	15
3.1 Opstellen beleidsregels.....	15
3.2 Zienswijzemogelijkheid.....	15
3.3 Inwerking treden beleidsnotitie.....	16
3.4 Bestemmingsplanprocedure.....	16

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor veel agrarische bedrijven is de paardenhouderij een interessante (neven)activiteit geworden; sommige agrarische bedrijven richten zich volledig op de paardenhouderij. Ook het aantal hobbymatige paardenhouders neemt toe.

Een gevolg van het houden van paarden is de behoefte aan paardenbakken. Deze paardenbakken, die met name in het buitengebied worden gerealiseerd, hebben ruimtelijke gevolgen. Wat voorheen grasland was, wordt nu een bak met wit zand met soms opvallende omheiningen en verdere toebehoren zoals lichtmasten. Ook het gebruik kan overlast in de vorm van stof en activiteiten van ruiters en paarden met zich meebrengen. Het is van groot belang om verrommeling van het buitengebied tegen te gaan en duidelijke beleidsregels op te stellen om ons open landschap te beschermen.

De paardenhouderij is er in veel verschillende verschijningsvormen. In bijlage 1 ziet u een opsomming en definiëring van deze verschijningsvormen. Het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied staat alleen fokkerijen toe. Dit sluit niet aan op de bestaande diversiteit aan bedrijfsmatige paardenhouderijen. Met deze nieuwe beleidsregels willen we het gemeentelijke beleid beter laten aansluiten op deze diversiteit, zoals beschreven in de VNG-richtlijn 'Paardenhouderij in het omgevingsrecht'. Daarbij blijft het uitgangspunt om geen maneges toe te staan binnen agrarische bestemmingen.

Deze beleidsregels worden als input gebruikt voor het beoordelen van planologische verzoeken en zullen worden verwerkt in het bindende bestemmingsplan/omgevingsplan. De beleidsregels komen in de plaats van de Beleidsnotitie Hippische Sector gemeente Montfoort (juni 2012) die destijds is vastgesteld als bijlage van het bestemmingsplan Buitengebied 2012.

1.2 Doelstelling

Doel van dit beleidsstuk is:

- Het landschappelijk karakter met de lintbebouwing zoveel mogelijk in stand te laten waarbij de zichtlijnen in stand blijven.
- Verrommeling van het buitengebied tegen te gaan.
- Het gemeentelijke beleid beter te laten aansluiten op de VNG-richtlijn 'Paardenhouderij in het omgevingsrecht'.
- Een uniform toetsingskader voor ruimtelijke ordening te hebben; het kader betreft zowel de gebruiksmogelijkheden (welke soorten paardenhouderijen staan we toe?) als de toegestane bouwwerken (onder welke voorwaarden staan we paardenbakken en andere hippische voorzieningen toe?).

2. Beleidsregels

2.1 Soorten paardenhouderijen

In het huidige bestemmingsplan voor het buitengebied zijn binnen de bestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch-Rivierzone' volwaardige productiegerichte paardenhouderijen met de bijbehorende voorzieningen toegestaan. Een productiegerichte paardenhouderij wordt in het geldende bestemmingsplan gedefinieerd als 'een paardenhouderij waar uitsluitend of in

hoofdzaak handelingen aan en/of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen van paarden en het trainen en africhten van ter plaatse gefokte paarden en het verhandelen daarvan'. Door deze definitie zijn enkel fokkerijen toegestaan. Elke andere vorm van paardenhouderij (zie voorbeelden hieronder) is nu uitgesloten. Deze beperkte definitie sluit niet aan op de landelijke en lokale praktijk. De meeste paardenhouderijen richten zich mede – al dan niet in overwegende mate – op aanverwante agrarische activiteiten, zoals de trainings- en africhtingsstallen, al dan niet als onderdeel van een fok- en opfokstal, de handelsstallen en de pensionstallen. Vaak komen mengvormen voor. Voor deze bedrijven, inclusief de opfokbedrijven, wordt in de VNG-richtlijn 'Paardenhouderij in het omgevingsrecht' aanbevolen in bestemmingsplannen de agrarische bestemming te verruimen.

De VNG-richtlijn geeft de volgende uitleg aan de verschillende type paardenhouderijen:

“Onder productiegerichte paardenhouderij vallen de op het voortbrengen van producten gerichte paardenhouderijen, zoals fok- en opfokbedrijven, de hengstenhouderijen, de paardenmelkerijen, de africhtingsstallen, de trainings- en sportstallen, de handelsstallen, stalhouderijen en spermawinstations.

Bij gebruikgerichte paardenhouderij staat meer de georganiseerde beoefening van de paardensport centraal. Hierbij kan gedacht worden aan maneges, de meer accommodatiegerichte (niet-grondgebonden) pensionstallen en verenigingsaccommodaties. Naast het geven van instructies aan ruiters en amazones, is er vaak een gelegenheid aanwezig waar een consumptie kan worden genuttigd.”

Concreet betekent dit het volgende.

Onder **productiegerichte paardenhouderij** vallen volgens de VNG-richtlijn de op het voortbrengen van producten gerichte paardenhouderijen zoals:

- fok- en opfokbedrijven
- hengstenhouderijen
- paardenmelkerijen
- africhtingsstallen
- trainings- en sportstallen
- handelsstallen
- stalhouderijen
- spermawinstations

Bij **gebruikgerichte paardenhouderij** staat meer de georganiseerde beoefening van de paardensport centraal. Dit zijn bedrijven zoals:

- de meer accommodatiegerichte (niet-grondgebonden) pensionstallen
- verenigingsaccommodaties.

De gemeente Montfoort heeft er eerder al voor gekozen om maneges niet toe te staan binnen agrarische bestemmingen en om deze apart te bestemmen als sportbedrijf. We houden hieraan vast omdat maneges qua aard, inrichting, bedrijfsvoering en vaak bovenlokale aantrekkingskracht (verkeersbewegingen) niet vergelijkbaar zijn met een regulier agrarisch bedrijf.

Zoals gezegd heeft de bedrijfsvoering van paardenhouderijen in de praktijk vaak een gemengd karakter. Zo heeft een productiegerichte paardenhouderij soms ook een pensionstal of wordt er individuele instructie gegeven. Om hier ruimte voor te geven pleit de VNG-richtlijn ervoor het begrip productiegerichte paardenhouderij in bestemmingsplannen te definiëren als: *een paardenhouderij waar uitsluitend of in hoofdzaak handelingen aan en/of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten, trainen en verhandelen van*

paarden. Door in de begripsomschrijving de woorden 'in hoofdzaak' te vermelden, wordt voorkomen dat het gebruiksgericht houden van paarden als nevenactiviteit direct leidt tot strijd met het bestemmingsplan. Daarnaast pleit de VNG-richtlijn ervoor om:

- binnen de agrarische bestemming een pensionstal en/of opfokstal expliciet toe te staan;
- gebruiksgerichte paardenhouderij als hoofdactiviteit toe te staan binnen de agrarische bestemming via een aanduiding op de plankaart; hierdoor kan per locatie worden afgewogen of een gebruiksgerichte paardenhouderij als hoofdactiviteit passend is.

De VNG-richtlijn maakt geen onderscheid tussen zelf gefokte paarden en overige paarden. Onder een handelsstal wordt het volgende verstaan: *Een bedrijf kan als handelsstal worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit de in- en verkoop van paarden. In tegenstelling tot de handel in vee en andere veesoorten worden paarden vaak langer aangehouden en niet direct doorverkocht of naar de slacht gebracht. Een handelsstal, met name een sportpaardenhandelsstal, doet veelal eerst aan waardevermeerdering voordat een paard weer doorverkocht wordt.*

Naast het onderscheid tussen productiegericht en gebruiksgericht is ook het onderscheid tussen bedrijfsmatig en hobbymatig van belang.

Bij **bedrijfsmatig** gebruik is sprake van een volwaardige paardenhouderij, gericht op het genereren van een voldoende bedrijfsresultaat.

Bij een **hobbymatige** paardenhouderij is het houden van paarden kleinschalig en niet gericht op het genereren van omzet dan wel een positief resultaat. Voor wat betreft kleinschaligheid geldt in principe een maximum van 5 paarden. Daarnaast wordt er getoetst aan de Wet Milieubeheer om te kijken of er sprake is van een inrichting.

In het verleden werd ook de term semi-bedrijfsmatig gebruikt wanneer het bestaansrecht van de paardenhouderij niet geheel afhankelijk is van het daarmee te genereren bedrijfsresultaat maar qua omvang en aard niet kan worden aangemerkt als hobbymatig, waarbij het ook redelijkerwijs te verwachten is dat een positieve opbrengst wordt behaald. In de planologische praktijk is de term semi-bedrijfsmatig niet goed bruikbaar. Binnen een agrarische bestemming is een paardenhouderij als hoofdactiviteit alleen toegestaan wanneer de paardenhouderij bedrijfsmatig en volwaardig is. Hobbymatige paardenhouderij is alleen toegestaan als neven- of vervolgactiviteit óf bij een woning. Met andere woorden, een semi-bedrijfsmatige paardenhouderij past eigenlijk noch bij een agrarische bestemming, noch bij een woonbestemming. Daarom gebruiken we alleen de termen bedrijfsmatig en hobbymatig.

We willen het lokale beleid laten aansluiten op de VNG-richtlijn "Paardenhouderij in het Omgevingsrecht". Dit heeft een aantal voordelen:

- We maken gebruik van landelijk erkende inzichten, begrippen en interpretaties.
- We sluiten aan op de bedrijfseconomische behoefte van paardenhouderijen. De hedendaagse paardenhouderij is in de praktijk een mengvorm van activiteiten. We leggen niet langer restricties op die uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening onnodig zijn.
- Door het overnemen van de definities uit de VNG-richtlijn worden alle verschillende typen paardenhouderij benoemd. Daarmee wordt het voor vergunningverlening, toezicht en handhaving makkelijk om te beoordelen of een functie al dan niet binnen het bestemmingsplan past.

Om dit te bereiken, stellen we de volgende uitgangspunten vast.

1. Er wordt onderscheid gemaakt tussen hobbymatige en bedrijfsmatige paardenhouderijen, de term semi-bedrijfsmatig verdwijnt. Onder hobbymatige paardenhouderij mogen maximaal 5 paarden gehouden worden. Bij een bedrijfsmatige activiteit dient ten minste sprake te zijn van 1 arbeidskracht met een volledig inkomen.
2. Alle productiegerichte paardenhouderijen inclusief handelsstallen, pensionstallen en opfokstallen mogen zich vestigen binnen de bestemmingen 'Agrarisch' of 'Agrarisch - Rivierzone'.
3. Gebruiksgerichte paardenhouderijen kunnen eveneens worden toegestaan binnen de bestemmingen 'Agrarisch' of 'Agrarisch - Rivierzone' via een aanduiding op de plankaart of een afwijkingsbevoegdheid; hierdoor kan het bevoegd gezag per locatie afwegen of een gebruiksgerichte paardenhouderij als hoofdactiviteit passend is.
4. We nemen hierbij de begripsomschrijvingen over uit de VNG-richtlijn "Paardenhouderij in het Omgevingsrecht". De bestemmingsplansystematiek dient hierop te worden aangepast.
5. De gemeente Montfoort heeft er eerder al voor gekozen om maneges niet toe te staan binnen agrarische bestemmingen en om deze apart te bestemmen als sportbedrijf. Deze beleidskeuze blijft gehandhaafd.
6. Het geven van individuele instructie staan we toe op alle niet hobbymatige typen paardenhouderij. Het geven van groepslessen is alleen toegestaan binnen een manege.
7. Individueel therapeutisch paardrijden wordt ook op hobbymatige paardenhouderij toegestaan.

2.2 Definitie paardenbak en particulier gebruik

Een paardenbak/buitenrijbaan/buitenrijbak wordt als volgt gedefinieerd:

"Niet-overdekte piste voorzien van een bewerkte/aangepaste bodem waar naast training en africhting van het paard eveneens toetsing van prestaties van de combinatie paard en ruiter in diverse disciplines kan plaatsvinden"

In de landelijke handreiking Paardenhouderij in het omgevingsrecht ([Document VNG en SRP](#)) wordt een definitie gegeven van een "buitenrijbaan". Deze definitie is in het kader van de uniformiteit overgenomen. Wegens de veel voorkomende benaming van een paardenbak wordt in de rest van de notitie kortweg gesproken over paardenbak. Een buitenrijbaan/buitenrijbak valt echter onder dezelfde noemer.

De beleidsregels die van toepassing zijn op particuliere paardenbakken gaan dan om hobbymatig gebruik. Bij het bepalen of er sprake is van hobbymatig gebruik spelen de volgende aspecten:

- De omvang van de dierstapel (maximaal 5 paarden).
- Winstoogmerk: als er geadverteerd wordt in diverse gremia dan is het duidelijk dat men een commercieel doel voor ogen heeft. Gebeurt dit niet regelmatig, dan kan aangenomen worden dat er geen commercieel belang aanwezig is.
- Inschrijving Kamer van Koophandel. Uit een inschrijving bij de Kamer van Koophandel kan blijken dat er sprake is van een bedrijfsmatige paardenhouderij.
- Wet Milieubeheer. Als deze wet van toepassing is spreken we niet meer over hobbymatig gebruik.
- Hoe is de huisvesting: als er sprake is van professionele huisvesting dan kan er sprake zijn van bedrijfsmatig gebruik. Dit hoeft niet het geval te zijn dus er moet ook sprake zijn van de andere criteria.

Bij de beoordeling moeten, voor zover van toepassing, altijd alle aspecten worden meegewogen om te bepalen of er sprake is van hobbymatig gebruik.

2.3 Regels omtrent ligging en inrichting van een hobbymatige paardenhouderij

In navolgend schema zijn de criteria weergegeven waaraan zal worden getoetst of een particuliere paardenbak en andere faciliteiten al dan niet zijn toegestaan en zo ja, onder welke voorwaarden.

Criterium	Regels	Toelichting
1. Ligging	Buiten de bebouwde kom	Gezien de overlast die een paardenbak kan veroorzaken, is het niet wenselijk dat deze gelegen is binnen de bebouwde kom.
	Afstand tot woningen van derden is minimaal 50 m tot aan de dichtstbijzijnde rand.	In de handreiking Bedrijven en milieuzonering is een richtafstand opgenomen voor paardenhouderijen en maneges van 50 meter i.v.m. geuroverlast. Deze richtlijn wordt in principe aangehouden.
2. Situering in het gebied	Voorkeur op het woonperceel (woon- of tuinbestemming). Indien niet mogelijk dan direct grenzend aan de woon- of tuinbestemming. De initiatiefnemer moet hierbij aantonen dat de paardenbak niet binnen het woonperceel (woon- of tuinbestemming) past. Medewerking wordt uitsluitend verleend als de openheid van het landschap niet wordt aangetast en er geen strijd is met deze beleidsregels. Er moet bij situering buien het woonperceel een QuickScan flora en fauna worden gedaan.	<p>Ter voorkoming van aantasting van natuur, landschappelijke en cultuurhistorische waarden heeft het de voorkeur om paardenbakken alleen toe te staan op het bestemde woonperceel. Indien dit niet mogelijk is dan mag de paardenbak direct grenzend aan de achterzijde van de woon- of tuinbestemming gerealiseerd worden. Hiervoor is altijd een omgevingsvergunning nodig. Hierbij toetsen burgemeester en wethouders of de openheid van het landschap niet wordt aangetast. Een paardenbak mag dus niet solitair in het buitengebied gerealiseerd worden. Ook de ligging t.o.v. natuurgebieden is een aandachtspunt. Er moet bij situering buiten het woonperceel een QuickScan flora en fauna worden verricht.</p> <p>NB Het geldende bestemmingplan voor het buitengebied kent ook de mogelijkheid om bij niet-agrarische bedrijfslocaties paardenbakken toe te staan mits op de plankaart een aanduiding voor een paardenbak is opgenomen. Aan de plaatsing van paardenbakken op niet-agrarische bedrijfslocaties wordt in de toekomst niet meer meegewerkt. Bestaande rechten worden gerespecteerd.</p>

3. Lichtmasten	<p>Maximale hoogte van 8 m “met minimale blauwe component” (geeloranje, oranje en amber) en geen UV en de lichtbundel door afscherming gericht op de rijbak; armaturen horizontaal houden en asymmetrische optieken/lenzen. Gebruik met een tijdslimiet van 08.00 uur tot 20.00 uur.</p> <p>Toegestaan in gebieden buiten Natura 2000 gebieden en een omliggende zone van 150 m.</p>	<p>Lichtmasten hebben 's avonds een behoorlijk effect op de omgeving. Dit zou zeker niet gestimuleerd moeten worden. Om de impact van het gebruik van de lichtmasten te beperken op de omgeving is een maximale hoogte van 8 m toegestaan en slechts het gebruik van geeloranje, oranje of amber verlichting. Verlichting met een blauwe component en UV is schadelijk voor fauna. De lichtbundel moet door afscherming op de rijbak gericht zijn en er geldt een tijdslimiet. Voor het toestaan van lichtmasten zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om de overlast te minimaliseren. Zie hiervoor o.a. paragraaf 2.3 “Handvatten om overlast te minimaliseren”.</p> <p>Lichtmasten passen niet in Natura 2000 gebieden (die vooralsnog niet voorkomen in onze gemeente) en een omliggende zone van 150 m en bij een paardenbak die is gelegen op een afstand kleiner dan 50 m van een woning van derden (zie punt 1).</p>
4. Landschappelijke inpassing	Afhankelijk van landschapstype landschapselementen toevoegen. Voor het realiseren van hippische voorzieningen buiten het bouwvlak is een landschappelijk inpassingsplan verplicht.	Verrommeling van het landschap door paardenbakken moet voorkomen worden. Of landschapselementen nodig zijn is afhankelijk van het landschapstype. In het open landschap buiten bebouwingslinten wordt in principe geen groen aangelegd.
5. Aantal paardenbakken	Maximaal 1	Bij het hobbymatig houden van paarden is één paardenbak voldoende.
6. Oppervlakte paardenbak	Maximaal 20x40 m binnenruimte	Een paardenbak heeft in de regel een afmeting van 20x40 m. Een hoger spring- of dressuurniveau of wedstrijdmeners kunnen een grotere maatvoering nodig hebben. Dit is echter geen ruimtelijk criterium en daarom wordt dit bij hobbymatig gebruik niet toegestaan.
7. Bakvulling	Zand	Opgebracht materiaal mag geen nadelige invloed hebben op de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem. In principe wordt uitgegaan van zand. Er kan gevraagd worden om een certificaat ingevolge het Bouwstoffenbesluit te overleggen.

8. Hoogte omheining	Maximaal 1.50m	In de praktijk is een hoogte van 1.50m gangbaar.
9. Archeologie	Archeologisch onderzoek vereist conform de regels van de gemeente op dit gebied.	Bij de aanleg van paardenbakken wordt (in de regel) de bovenlaag van een stuk weiland afgegraven, waarna deze afgraving wordt opgevuld. Hierdoor wordt mogelijk de archeologische waarde in de grond aangetast. Archeologisch onderzoek is vereist conform de regels van de gemeente op dit gebied. Deze regels zijn vastgelegd en in het bestemmingsplan en zijn afhankelijk van de archeologische verwachtingswaarde ter plaatse.
10. Bakdrainage	Niet toegestaan	Over het algemeen zijn paardenbakken niet gedraineerd. Het is niet wenselijk dat dit gebeurt. Drainage van bakken kan leiden tot afvoer van schadelijke stoffen richting het afvoerwater.
11. Afwatering paardenbak	De afwatering dient zodanig te zijn dat er geen wateroverlast ontstaat	Over het algemeen zorgt een paardenbak niet voor wateroverlast aangezien er zand wordt aangebracht. Het kan echter aan de orde zijn dat ophoging met grond gewenst is voordat het zand wordt opgebracht. Dit is dan alleen mogelijk als dit niet tot wateroverlast leidt.

2.4 Regels omtrent ligging en inrichting van een bedrijfsmatige paardenhouderij

In navolgend schema zijn de criteria weergegeven waaraan zal worden getoetst of een bedrijfsmatige paardenbak en andere faciliteiten al dan niet zijn toegestaan en zo ja, onder welke voorwaarden.

criterium	Regels	Toelichting
1. Ligging	Bij voorkeur binnen het agrarische bouwvlak. Het bevoegd gezag kan hiervan afwijken om elders binnen de agrarische bestemming, direct aansluitend op het bouwvlak, een paardenbak met bijbehorende voorzieningen toe te staan. De initiatiefnemer moet hierbij aantonen dat de paardenbak niet binnen het bouwvlak past. Medewerking wordt uitsluitend verleend als de openheid van het landschap niet wordt aangetast	Bedrijfsmatige paardenhouderijen worden alleen toegestaan op percelen met een agrarische bestemming. Uitgangspunt is dat een paardenbak gerealiseerd wordt binnen het bouwvlak. In afwijking hiervan is de gemeente bevoegd een paardenbak met bijbehorende voorzieningen toe te staan aansluitend op het bouwvlak,

	<p>en er geen strijd is met deze beleidsregels. Er moet bij situering buiten het bouwvlak een QuickScan flora en fauna worden verricht.</p>	<p>mits passend binnen de beleidsregels en uitsluitend als de openheid van het landschap niet wordt aangetast. Het geldende bestemmingsplan en de Beleidsnotitie Hippische Sector gemeente Montfoort uit 2012 bevatten al een flexibiliteitsbepaling om een paardenbak buiten het agrarisch bouwvlak toe te staan. De Beleidsnotitie Hippische Sector Montfoort uit 2012 stelde als voorwaarde dat de paardenbak binnen een afstand van 100 meter tot het bijbehorende bouwvlak wordt gerealiseerd. Deze afstand is echter zo groot dat dit afbreuk kan doen aan zichtlijnen. Met dit nieuwe beleid worden de voorwaarden voor het toelaten van een paardenbak buiten het bouwvlak aangescherpt.</p>
	<p>Afstand tot woningen van derden is minimaal 50 m tot aan de dichtstbijzijnde rand.</p>	<p>In de handreiking Bedrijven en milieuzonering is een richtafstand opgenomen voor paardenhouderijen en maneges van 50 meter i.v.m. geuroverlast. Deze richtlijn wordt in principe aangehouden.</p>
<p>2. Woonruimte</p>	<p>Een bedrijfswoning op hetzelfde (naastgelegen) perceel</p>	<p>Een paardenhouderij heeft de nabijheid van de verzorger(s) en derhalve is een bedrijfswoning wenselijk.</p> <p>Voor de duidelijkheid: het blijft zo dat er per agrarisch bouwperceel maximaal één bedrijfswoning wordt toegestaan.</p>
<p>3. Gebouw met stallen</p>	<p>Stalruimte passend binnen de eisen van het bestemmingsplan</p>	<p>De inrichting van de boxen moet voldoen aan de kaders</p>

		binnen de notitie: “De paardenhouderij in het omgevingsrecht, sectorraad paarden, handreiking voor de praktijk van de VNG”
4. Vereiste faciliteiten	Een mestopslag	Voldoend aan de eisen van de milieuwetgeving
	Een overdekte ruimte voor opslag en stalling	
	Voldoende parkeergelegenheid	
	Voldoende en veilige laad-en losruimte	
5. Optionele faciliteiten	Per paardenhouderij maximaal 1 paardenbak van maximaal 1200 vierkante meter (20x60 m binnenruimte)	Voor gebouwde faciliteiten geldt dat ze direct achter de bestaande bebouwing binnen het bouwvlak vergund kunnen worden. Dan wel op een andere plek binnen de agrarische bestemming waar de gemeente dit toestaat via een aanduiding (zie hierboven bij criterium 1).
	Een binnenrijbaan met ontvangstruimte	Een binnenrijbaan mag nooit buiten een agrarisch bouwvlak worden gebouwd.
	Een (niet-overdekte) stap en/of trainingsmolen met een diameter van maximaal 25 meter	
	Een langeercirkel van maximaal 15 meter	
	Een paddock met een overkapping van maximaal 40 vierkante meter	
	Een springweide met hindernismateriaal	
6. Lichtmasten	In het buitengebied zijn lichtmasten toegestaan met een maximale hoogte van 8 meter met minimale blauwe component” (geeloranje, oranje en amber) en geen UV en de lichtbundel door afscherming gericht op de rijbak; armaturen horizontaal houden en asymmetrische	Lichtmasten hebben ’s avonds een behoorlijk effect op de omgeving. Dit zou zeker niet gestimuleerd moeten worden. Lichtmasten passen daarom niet in Natura 2000 gebieden (die voornamelijk niet voorkomen in

	<p>optieken/lenzen. Gebruik met een tijdslimiet van 08.00 uur tot 20.00 uur</p> <p>Toegestaan in gebieden buiten Natura 2000 gebieden en een omliggende zone van 150 m.</p>	<p>onze gemeente) en een omliggende zone van 150 m en bij een paardenbak die is gelegen op een afstand kleiner dan 50 m van een woning van derden (zie punt 1). Om het impact van het gebruik van de lichtmasten te beperken op de omgeving is een maximale hoogte van 8m toegestaan en slechts het gebruik van geeloranje, oranje of amber verlichting. Verlichting met een blauwe component en UV is schadelijk voor fauna. De lichtbundel moet door afscherming op de rijbak gericht zijn en er geldt een tijdslimiet. Voor het toestaan van lichtmasten zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om de overlast te minimaliseren. Zie hiervoor de volgende paragraaf 'Handvatten om overlast te minimaliseren'.</p>
7. landschappelijke inpassing	<p>Afhankelijk van landschapstype landschapselementen toevoegen. Voor het realiseren van paardenbakken en andere hippische voorzieningen is een landschappelijk inpassingsplan verplicht.</p>	<p>Verrommeling van het landschap door paardenbakken moet voorkomen worden. Het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied kent al de verplichting om de aanleg van een paardenbak een inpassingsplan te maken.</p>
		<p>Of landschapselementen nodig zijn is afhankelijk van het landschapstype. In het open landschap buiten bebouwingslinten wordt in principe geen groen aangelegd.</p>
8. Bak- en paddockvulling	<p>Zand</p>	<p>Opgebracht materiaal mag geen nadelige invloed hebben op de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem. In principe wordt uitgegaan van</p>

		zand. Er kan gevraagd worden om een certificaat ingevolge het <i>Bouwstoffenbesluit</i> te overleggen.
9. Hoogte omheining	maximaal 1.80 meter	In de praktijk is een hoogte van 1.50m gangbaar, maar de omstandigheden kunnen leiden tot een hogere wens. Het geldende bestemmingsplan staat al een hoogte van 1.80 meter toe.
10. Archeologie	Archeologisch onderzoek vereist conform de regels van de gemeente op dit gebied.	Bij de aanleg van paardenbakken wordt (in de regel) de bovenlaag van een stuk weiland afgegraven, waarna deze afgraving wordt opgevuld. Hierdoor wordt mogelijk de archeologische waarde in de grond aangetast. Archeologisch onderzoek is vereist conform de regels van de gemeente op dit gebied. Deze regels zijn vastgelegd en in het bestemmingsplan en zijn afhankelijk van de archeologische verwachtingswaarde ter plaatse.
11. Bakdrainage	Niet toegestaan	Over het algemeen zijn paardenbakken niet gedraineerd. Het is niet wenselijk dat dit gebeurt. Drainage van bakken kan leiden tot afvoer van schadelijke stoffen richting het afvoerwater.
12. Afwatering faciliteiten	De afwatering dient zodanig te zijn dat er geen wateroverlast ontstaat	Over het algemeen zorgt een paardenbak niet voor wateroverlast aangezien er zand wordt aangebracht. Het kan echter aan de orde zijn dat ophoging met grond gewenst is voordat het zand wordt opgebracht. Dit is dan alleen mogelijk als dit niet tot

		wateroverlast leidt.
--	--	----------------------

In onderstaand schema is aangegeven hoe verschillende faciliteiten aangemerkt worden en waar zij dan geplaatst moeten worden:

Voorziening Bouwwerk/inrichting	Bouwwerk / inrichting	Binnen het bouwvlak
Weidegang		Nee
Uitloop		Nee
Paddock	Bouwwerk	Ja
Stal ((merrie)box, stand of loopstal)	Bouwwerk	Ja
Binnenrijbaan	Bouwwerk	Ja
Buitenrijbaan	Bouwwerk	Ja
Stap-/trainingsmolen	Bouwwerk	Ja
Springweide	Bouwwerk	Ja
Longeercirkel	Bouwwerk	Ja
Materieelopslag	Bouwwerk	Ja
Voeropslag	Bouwwerk	Ja
Strooiselopslag	Bouwwerk	Ja
Mestopslag	Bouwwerk	Ja
Kantoorruimte	Bouwwerk	Ja
Ontvangstruimte	Bouwwerk	Ja
Kantine	Bouwwerk	Ja
Hulpkracht(en)ruimte	Bouwwerk	Ja
(Bedrijfs)woning	Bouwwerk	Ja
Was/poetsplaats	Inrichting	Ja
Solarium Inrichting	Inrichting	Ja
Opvoelbox Inrichting	Inrichting	Ja
Laboratorium	Bouwwerk of inrichting	Ja

2.5 Handvatten om overlast te minimaliseren

Overlast kan ontstaan door afwatering, stof, licht, stank of verrommeling. Vaak kan deze overlast door een goede inpassing, doordachte aanleg en gebruik en door adequaat onderhoud geminimaliseerd worden. In de landelijk opgestelde VNG-richtlijn Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening, Handreiking voor de praktijk, worden handvatten gegeven om overlast te minimaliseren.

Stof

Een paardenbak kan bij droog weer stofoverlast geven. Deze overlast kan beperkt worden door de bodem bij droogte te besproeien dan wel door middel van een eb- en vloedsysteem, zodat stofontwikkeling wordt voorkomen. Ook kan gekozen worden voor een bodem die minder stof geeft, bijvoorbeeld het toevoegen van houtsnippers of tapijtsnippers. Daarnaast kan de locatie van de paardenbak zodanig worden gekozen dat alleen al daardoor geen onaanvaardbare overlast optreedt.

Licht

Om lichtoverlast te beperken is het beter meerdere lichtpunten met minder intensiteit (Lux) te plaatsen, dan 1 groot lichtpunt (bouwlamp) bij een paardenbak. De armaturen dienen horizontaal geplaatst te worden met asymmetrische optieken/lenzen. Zo is het beter direct nabij de paardenbak lampen te plaatsen dan deze verderaf aan een bestaand bouwwerk te bevestigen. Daarnaast beperkt een verplichte donkerperiode de overlast. Ook hier geldt dat een goed doordachte positionering van de paardenbak kan bijdragen in het minimaliseren van overlast. Ook de positie van de lichtpunten kan daaraan bijdragen. In het kader van faunabescherming is slechts verlichting met een minimale blauw component en UV toegestaan: geeloranje, oranje of amber.

Geluid

Gezien het belang van gezondheids- en leefbaarheidsaspecten gelden de wettelijke normen voor het gebruik van omroepinstallaties de volgende norm:

Het met luide stem praten/schreeuwen m.b.v. geluidinstallatie bij lessen/wedstrijden Hiervoor kan een bronvermogen aangehouden worden van maximaal 115 dB(A) (bron: VDI 3770:2002-04, Characteristic noise emission values of sound sources, Facilities for recreational and sporting activities);

3. Procedure

3.1 Opstellen beleidsregels

Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan. Op grond van artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft de gemeente de bevoegdheid (niet de verplichting) om beleidsregels vast te stellen en de gemeenteraad en/of het college van burgemeester en wethouders moet zich aan de eigen beleidsregels houden. Het formuleren van beleidsregels heeft als voordeel dat een grote mate van uniformiteit kan worden bereikt. Verder kan op een eenvoudige wijze aanpassing van de beleidsregels plaatsvinden, waardoor een grote mate van flexibiliteit kan worden bereikt. Zijn de beleidsregels vastgesteld en bekend gemaakt dan kan daar in de besluitvorming zonder meer naar worden verwezen.

Inherente afwijkingsbevoegdheid

In bijzondere gevallen kan gebruik worden gemaakt van de inherente afwijkingsbevoegdheid (artikel 4:84 Awb). Per geval moet worden bekeken of de belangen voldoende zijn afgewogen. Een afwijking van de beleidsregels is alleen gerechtvaardigd in bijzondere omstandigheden en niet voor situaties waarmee bij de opstelling van beleidsregels rekening had moeten worden gehouden. Onder bijzondere omstandigheden valt niet dat het vertrouwen is opgewekt dat medewerking zou worden verleend. Ook moet er altijd een deugdelijke belangenafweging plaatsvinden om vast te kunnen stellen of sprake is van bijzondere omstandigheden. Verder is het aanwezig zijn van bijzondere omstandigheden niet altijd voldoende om van beleidsregels af te wijken. Er moet onevenredigheid ontstaan bij toepassing van de beleidsregels en de onevenredigheid moet ook nog zijn gerelateerd aan de doelstelling van die beleidsregels. De motivering van de afwijking moet in ruimtelijke termen worden gegoten.

3.2 Zienswijzemogelijkheid

Er vloeit uit de wet geen verplichting voort dat een beleidsnotitie ter inzage moet worden gelegd waarbij aan belanghebbenden de gelegenheid wordt geboden tot het indienen van zienswijzen. Een bestuursorgaan kan echter op grond van artikel 3:10 Algemene wet bestuursrecht (Awb) bij besluit wel zelf bepalen of de openbare voorbereidingsprocedure

(afdeling 3.4 Awb) moet worden gevolgd. Burgemeester en wethouders willen inwoners goed betrekken en kiezen er daarom voor om deze beleidsregels eerst gedurende 6 weken in ontwerp ter inzage te leggen voordat ze ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden. Iedereen kan tijdens de inzagetermijn een zienswijze indienen.

3.3 Inwerking treden beleidsnotitie

Na verwerking van de zienswijzen leggen burgemeester en wethouders deze notitie ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De notitie treedt in werking na vaststelling en bekendmaking.

3.4 Bestemmingsplanprocedure

Het bestemmingsplan voor het buitengebied zal via een herziening worden aangepast voor zover deze beleidsregels daartoe aanleiding geven. Er zal eerst een ontwerpbestemmingsplan worden opgesteld. Dat ontwerpbestemmingsplan zal 6 weken ter inzage liggen met de mogelijkheid voor iedereen om zienswijzen in te dienen. Vervolgens zal het bestemmingsplan door de gemeenteraad worden vastgesteld waarna er beroep openstaat. Hierbij geldt als kanttekening dat per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt. Mocht het niet lukken om vóór 1 januari 2024 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen, dan zullen de beleidsregels na 1 januari 2024 worden verwerkt in een wijziging van het omgevingsplan.

Bijlage 1 Bedrijfstypen

Hieronder wordt een korte beschrijving van de bedrijfstypen in de paardenhouderij gegeven. Combinaties van verschillende bedrijfstypen komen veelvuldig voor. Let wel: daar waar paard staat, kan ook en/of pony gelezen worden.

Africhtingsstal

Een bedrijf kan als africhtingsstal worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit het africhten van paarden. Hieronder wordt verstaan het zadelmak maken, het betuigen, het keuring-klaar maken enzovoort.

Bed en Breakfast

Combinatie van het houden van paarden met het aanbieden van logies en ontbijt. Deze vorm van recreatief gebruik kenmerkt zich door zijn kleinschaligheid en zijn begrenzing in tijd, veelal beperkt tot de periode maart tot oktober.

Embryotransplantatiebedrijf

Een bedrijf kan als embryotransplantatiebedrijf worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit het verrichten van embryotransplantaties: insemineren van merries, het winnen van embryo's en het terugplaatsen ervan.

Fokkerij

Een bedrijf kan als fokkerij worden beschouwd, indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit de inzet van meerdere merries voor de fokkerij.

Handelsstal

Een bedrijf kan als handelsstal worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit de in- en verkoop van paarden. In tegenstelling tot de handel in vee en andere veesoorten worden paarden vaak langer aangehouden en niet direct doorverkocht of naar de slacht gebracht. Een handelsstal, met name een sportpaardenhandelsstal, doet veelal eerst aan waardevermeerdering voordat een paard weer doorverkocht wordt.

Hengstenhouderij

Een bedrijf kan als hengstenhouderij worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit de inzet van een of meerdere hengsten voor de fokkerij door natuurlijke dekking of kunstmatige inseminatie. Door de steeds hogere eisen die worden gesteld aan dekhengsten hebben de meeste merriehouders geen eigen hengst, maar maken ze gebruik van hengsten van gespecialiseerde hengstenhouders.

Een hengstenhouderij die met KI werkt, dient zich aan de eisen van de Certificeringsregeling Hengstenhouderij te houden.

In deze regeling zijn naast veterinaire eisen ook eisen voor de huisvesting opgenomen.

Hobbymatige paardenhouderij

Het houden van paarden waarbij tot een maximum van 5 paarden (hieronder veulens en pony's inbegrepen) wordt aangehouden voor eigen gebruik en vrijetijdsbesteding, zonder winstoogmerk.

Manege

Een recreatief bedrijf dat hoofdzakelijk op eigen terrein binnen of buiten een gebouw gelegenheid geeft tot het beoefenen van de paardensport waarbij de activiteiten uitsluitend of in hoofdzaak bestaan uit het geven van instructie in één of meerdere disciplines aan derden met gebruik van paarden en/of pony's in eigendom van het bedrijf of aan derden met eigen paarden en/ of pony's en het bieden van huisvesting aan die paarden en/of pony's, het organiseren van wedstrijden en evenementen en waarbij ondergeschikt hieraan horeca is toegestaan.

Opfokbedrijf

Een bedrijf kan als opfokbedrijf worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit de huisvesting van jonge paarden, al dan niet in eigendom, in de leeftijd van 4 maanden tot en met het 4e levensjaar. Veelal worden de groepen jonge paarden gedurende de zomerperiode volledige weidegang geboden en worden in de winterperiode deze groepen in groepshuisvesting gestald.

Paardenmelkerij

Een bedrijf kan als paardenmelkerij worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit verkoop van melk en/of melkproducten geproduceerd uit melk afkomstig van merries aanwezig op het bedrijf. Een paardenmelkerij kan worden vergeleken met een bedrijf met melkkoeien of melkgeiten. De omvang van de meeste paardenmelkerijen is kleiner dan een bedrijf met koeien of geiten, aangezien paardenmelk per liter veel meer opbrengt dan koeien- en geitenmelk. Om deze reden kan met minder productie worden volstaan.

Pensionstal

Een bedrijf kan als pensionstal worden beschouwd indien de activiteiten uitsluitend of in hoofdzaak bestaan uit het houden van paarden van derden. Hieronder wordt verstaan de verhuur van stalling met accommodatie en/of weiland en het verzorgen van de paarden.

Spermawinstation

Een bedrijf kan als Spermawinstation worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit het winnen, bewerken en afzetten van sperma van hengsten ten behoeve van de fokkerij. Op een Spermawinstation worden niet per definitie paarden gehouden. Het kan een laboratorium zijn waar een fantoom is opgesteld en waar een laboratorium is ingericht.

Sportstal

Een bedrijf kan als sportstal worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit een combinatie van training van paarden al dan niet in eigendom, het uitbrengen van paarden in de sport en het geven van instructie aan derden op paarden die niet in eigendom zijn van het bedrijf. Als de klanten naar het bedrijf komen met hun paard kan de instructie plaatsvinden op het bedrijf.

Stalhouderij

Een bedrijf kan als stalhouderij worden beschouwd indien de omzet uitsluitend of in hoofdzaak wordt behaald uit verhuur van aanspanningen voor bijvoorbeeld huwelijken, begrafenissen, tochten of shows. Sommige stalhouderijen ontvangen nauwelijks klanten, omdat ze alleen de paarden op het bedrijf verhuren voor bijvoorbeeld huwelijken. In andere gevallen

worden er vooral tochten gemaakt vanuit het bedrijf en komen de klanten naar het bedrijf toe.

Stoeterij

Een bedrijf kan als stoeterij worden beschouwd indien op het bedrijf een combinatie is te vinden van een fokkerij met een opfokbedrijf en/of africhtingsstal en/of hengstenhouderij.

Verenigingsaccommodatie

Een paardensportaccommodatie die uitsluitend in gebruik is voor een vereniging van natuurlijke personen, die de paardensport als vrijetijdsbesteding met eigen paarden beoefenen in een of meerdere disciplines en waar in beginsel geen paarden structureel worden gestald.

Bijlage 2 Overige definities**Gebruiksgerichte paardenhouderij**

Een paardenhouderij waar het rijden c.q. menen met paarden, pony's en of veulens primair gericht is op de ruiter/amazone/menner zoals accommodatiegerichte (niet-grondgebonden) pensionstallen en verenigingsaccommodaties, niet zijnde een manege.

Paardenbak

Een niet overdekte piste voorzien van een bewerkte/aangepaste bodem waar naast training en africhting van het paard eveneens toetsing van prestaties van de combinatie paard en ruiter in diverse disciplines kan plaatsvinden.

Paardenhouderij

Een agrarisch (grondgebonden) bedrijf wat zich richt op het productiegericht en/of gebruikgericht houden van paarden, pony's en/of veulens, niet zijnde een manege.

Paddock

Omheind stuk grond, voorzien van een geprepareerde en/of (semi) verharde bodem waarin een paard, pony en/of veulen, individueel of in groepsverband zich naar eigen inzicht vrij kan bewegen.

Productiegerichte paardenhouderij

Een paardenhouderij waar uitsluitend of in hoofdzaak handelingen aan en/of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten, trainen en/of verhandelen van paarden, pony's en/of veulens; zoals fok- en opfokbedrijven, de hengstenhouderijen, paardenmelkerijen, africhtingsstallen, trainingsstallen, sportstallen, handelsstallen, stalhouderijen en/of spermawinstations.

Volwaardige paardenhouderij

Een paardenhouderij in de omvang van tenminste één arbeidskracht met een daarbij passende bedrijfsomvang en waarbij zicht is op continuïteit, bijvoorbeeld door bedrijfsopvolging, gedurende minimaal de komende tien jaar.